

Obsah

Úvod	3
Obsah	6
Slovníček základních pojmů	8
1. Předmět studia lingvistiky	9
1.1 Jazykovědné disciplíny	9
1.2 Závažnost jednotlivých disciplin pro počítačového lingvistu	11
1.3 Přirozený jazyk jako sémiotický systém	11
2. Základní jazykovědné pojmy	14
2.1 Fonetika a fonologie (nauka o zvukové stavbě jazyka)	14
2.2 Morfologie (nauka o slovních tvarech a o jejich významech)	16
2.3 Syntax	20
2.4 Nauka o slovní zásobě	24
3. Strukturní lingvistika jako zdroj lingvistiky teoretické a počítačové	25
3.1 Od jednotlivých jazykovědných pojmů k jazykovému popisu	25
3.2 Ženevská škola a F. de Saussure	26
3.3 Pražská lingvistická škola	26
3.4 Další směry strukturní lingvistiky	30
4. Popis jazyka založený na frázové gramatice (na bezprostředních složkách)	32
4.1 Transformační popis jazyka a směry na něj navazující	32
4.1.1 Zdroje transformační gramatiky	32
4.1.2 Hlavní stadia vývoje Chomského popisu jazyka	40
4.1.2.1 Kniha „Syntaktické struktury“	40
4.1.2.2 Standardní teorie	40
4.1.2.3 Generativní sémantika	45
4.1.2.4 Rozšířená standardní teorie	47
4.1.2.5 Lexikalistická hypotéza a konvence \bar{X}	50
4.1.2.6 Podmínky pro transformační pravidla a teorie stop	52
4.1.2.7 Teorie principů a parametrů	54
4.1.2.8 Teorie minimalismu	61
4.2 Některé přístupy vycházející z koncepce N. Chomského	63
4.2.1 Fillmorova pádová gramatika a větná sémantika	63
4.2.2 Lexikálně funkční gramatika	68
4.2.3 Teorie optimality	74
4.3 Ohlas a kritika transformační gramatiky	79

5. Popis jazyka založený na závislostní syntaxi	82
5.1 Přístupy k závislostní syntaxi	82
5.2 Principy funkčního generativního popisu (FGP)	83
5.2.1 Členění jazykového systému	83
5.2.2 Zásady pojmového aparátu popisu	87
5.2.3 Dosavadní varianty FGP a jeho aplikace	89
5.3 Bližší charakteristika FGP	91
5.3.1 Koncepce rovin	91
5.3.2 Valence	92
5.3.3 Aktuální členění	98
5.3.4 Postavení negace a jiných rematizátorů	107
5.3.5 Jednotky tektogramatické roviny	110
5.3.6 Závěrečné poznámky k FGP	112
6. Jazykový význam a intenzionální logika	113
6.1 Význam a pravdivostní podmínky	113
6.1.1 Různé úrovně významu	113
6.1.2 Sémantika z hlediska logiky	119
6.2 Sémantika věty ve funkčním generativním popisu	123
6.2.1 Význam a obsah	123
6.2.2 Vágnost a víceznačnost	124
6.2.3 Synonymie	128
7. Lingvistika promluvy (diskurzu, textu)	130
7.1 Obecná povaha promluvy	130
7.2 Z počátků textové lingvistiky	131
7.3 Vztah promluvy a věty	132
7.4 Činnost a postoje mluvčího	137
7.5 Třídění textů	139
7.6 Návaznost v promluvě	140
7.7 Formální sémantika diskursu	144
Literatura	145

Autory kap. 1 - 3 jsou J. Panevová a P. Sgall. Kap. 4 a 7 zpracovala E. Hajičová. Na kap. 5 a 6 se podíleli E. Hajičová a P. Sgall.